

*Tako su me zanijele
One bezbroj-oči
S plamnim svojim osmjehom
Iz bezdane noći.*

*Ljepšim sjajem sjajile
Majčine tek luči
Isusa na srdašcu
Željko milujući.*

*Zora s njih još rudjela
Ranih tisućljeća,
S njih i tajna ljeskala
Božjega umjeća.*

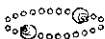
*I val čežnje shvatio
Moje srce živo
Zvijezdam ga na obalu
Pjeneć izbacivo.*

*I nevinost djetinju
Kano da su pile
Pa ko u čar vječiti
Mladost pokupile.*

*Primite me megju se,
O zvjezdice sjajne,
Uz vas ću bar tepati
Božanstvene tajne!*

Zagreb, 1919.

Jek.

NAJPREČA ZADAĆA.

Boluje naše doba od teških rana. Te je rane otkrio bezobzirno svjetski rat. Sva se naša kultura pokazala kao ljuška bez sadržaja. Sve moderne društvene uredbe se očitovaše kao kuća od karata. Znanost se ponizila do služavke silnim strastima, koje su kao vojskovođe vodile rat, što je svojim barbarstvom nadvisio skoro sve druge takve erupcije u povijesti.

Komisije najuglednijih ljudi istražuju uzroke svjetskoj revoluciji, koja je uništila trud tolikih vjekova — i svaljuje krivnju sad na ovoga, sad na onoga, a nitko ne će da sebe zapita: nijesam li i ja uzrok tolikoj katastrofi. Jer zaista tko hoće da bude iskren, taj mora potpisati riječi sv. Pisma, koje veli: „Odakle ratovi i kavge među vama? Zar ne od požuda vaših, koje ratuju u udima vašim?“ (Jak. 4, 1.)

Što su pojave u ljudskoj povijesti drugo, nego objavljivanje duše ljudske, tvorevine nutrinje čovjekove. Misli, želje, težnje, koje se kriju u unutrašnjosti čovjeka, kad se utjelove, stvaraju povijest.

Kakva je nutrinja čovjekova, takav je život pojedinca, obitelji, društva, države. Boluje li dakle obiteljski, društveni i državni život, onda je to siguran znak, da boluje nutrinja čovjekova. Zavlada li nered u društvu, to je znak, da je nered u duši pojedinaca. Hoćemo li dakle, da ozdravi javni život, valja nastojati, da se uredi nutrinja svakoga pojedinca.

U ovome je naše vrijeme vrlo maleno i nazadno i samo sebi protuslovno. Čovjeka se diže do nekakve Božanske visine, a zanemaruje se u njemu ono, čim sve nadvisuje — duša; proglašuje ga se autonomnim, a postaje sve više robom strasti; naglasuje se sloboda više nego ikad, a čovjek se čuti sve više skučen u svojim najplemenitijim težnjama; proglašuje se pravo neograničenog uživanja, a čovjek biva sve nezadovoljniji. Uzrok jest jedino u tome, što čovjek zanemaruje kultivirati ono kraljevstvo, koje se u njemu krije, i što je svoju glavnu zadaću postavio na zadnje mjesto. Za sve znanosti i umjetnosti se interesira — a najmanje za najvišu znanost i umjetnost, za usavršavanje samog sebe. — I u tom je najveće protuslovlje našeg doba: čovjek stoji u središtu interesa svih faktora — a ono, u čemu je sva veličina čovjekova: nutarnja sređenost i savršenost, stoji posve u pozadini. Ako tako rade oni, koji stoje daleko od kršćanstva i Crkve, ne smijemo raditi tako mi katolici, koji poznajemo vrijednost duše i njezin život.

Kršćanska obnova će doći jedino po velikim ljudima. Nije velik čovjek, koji u učenosti druge nadvisuje: to je velik učenjak; niti je velik čovjek, koji se odlikuje u umjetnosti, u politici: to su veliki umjetnici i veliki političari; velik je čovjek onaj, koji

je u sebi sve ono, što u sebi ima ljudskog, harmonizirao i usavršio tako, da se barem donekle digao do ideala čovjeka.

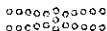
Valja priznati, da taj posao nije niti lagan niti malen. Ako je čovjek mikrokosmos, (le monde abrégé) svijet u malom, onda je upravljati tim svijetom, držati u njemu red, usavršivati ga veća znanost i umjetnost, nego li upravljati vanjskim svijetom.

Ta znanost i umjetnost tako je velika, da za nju nije dostatan ljudski um i volja, nego je potrebno svijetlo Božije i pomoć Božija. Nauka o duhovnom životu čovjeka crpi svoje istine i pravila ne samo iz svih gotovo grana ljudskog znanja, nego i iz onih nauka, kojima je izvor Božija objava, iz bogoslovije. Biskup belgijski Wafelaert dapače ovo veli: „Mistična bogoslovija (nauka o duhovnom životu) je kruna cijele bogoslovije i dogmatičke i moralne, jer nas uči, kako ćemo objavljene istine i sve sveto znanje praktično primijeniti, da postignemo svrhu cijelog sadanjeg života!“

U kršćanskoj ascezi i mistici nalazi se toliko blago za svakog čovjeka, da je upravo grijehota, što to bogatstvo ne pozna katolički inteligent. Zato ćemo najvažnija poglavlja o duhovnom životu donijeti u ovom listu.

Dakovo.

G. Galović.

TRANSFORMIZAM I OBLICI NJEGOVI.

Po predavanju A. Aclouque-a priredio JEK.

Pod transformizmom razumijevamo nauku, što zabacuje stvaranje svake napose vrsti životinjstva i bilinstva, a tvrdi, da su se razvile sve jedna iz druge postepenim nekim pretvaranjem.